

REDACTIA
Buc. Ferencz-utca nrul 40.

ABONAMENTUL
Pe un an .. 20 cor.
Pe jumătate an .. 10 "
Pe 1 lună .. 2 "
Nri de Duminecă pe
4 cor.
Postul România și străinătate
pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Buc. Ferencz-utca nrul 40.

INSERTIUNILE
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oras și comitat 502.

Anul X.

NUMĂR DE DUMINECĂ

Nr. 1.

Mărturisiri prețioase.

Unul din profesorii cu mare vază ai
mai multe școli din Budapesta, Bod-
nár Zsigmond, a scris acum, de anul nou,
o scrisoare: Starea politică la începutul
anului 1906.

Între altele el zice următoarele:
Câte legi ne-au apără împo-
triva aniconstituționale, dacă nu
putem ce se cere, nu folosește ni-
ce. Dacă puterea e la regele, dacă suntem
în așa grad al idealismului, încât începem
să sfârșim persoana lui, și nu avem
puterea să împotrivi lui, iar el simte pu-
terea sa...

... curând
... învinși.
... care e
... tărească
... anume
... teatârna-

... că gândul unității împărăției crește
... și d'asupra plutește sfințenia pu-
... regale. Acum, Norvegia s'a putut des-
... de Suedia fără zăngănit de sabie și
... a slobozi un tua, că Portugalia care
... într-o luptă purtată în dorul leții s'a des-
... de Spania în 1640. Noi n'am putea
... asta. Peste 5--10 ani Norvegia nu
... mai putea despărți de Suedia fără luptă,
... pentru că până atunci puterea și vaza cră-
... țască precum și dorința de legătură s'ar
... împărăției va crește așa de tare, încât
... și cu neputință o despărțire așa liniș-
... tă, ci cel mult după lupte sângeroase.

«Noi, Ungurii, nu putem să rupem
legăturile noastre cu Austria din pricina
naționalităților multe și a Croației. În toate
... zicem că suntem un neam cu cre-
... tă către Tron și că una din virtuțile
... stre e credința către rege (craiu).
... i însă numai vorbă goală.
... mult ne-au copleșit gândurile vieții,
... am încetat a fi cu credință
... tră Tron, ori că suntem cu credință
... astici) cel mult la bine, în zile de săr-
... ori. Deocândă numai despre popoarele
... aliste se poate zice că sunt — dinastice.
... pildă, mai mult ori mai puțin, sunt
... : japonezii, chinezii, perșii, berberii și
... În năcazul nostru național noi pre-
... dem mai mult, pentru că nu ne-am des-
... te ușor de dinastie (Casa domnitoare),

dacă s'ar putea. Dar nu se poate, pentru că
atunci s'ar desface și de noi părțile de sus
ale țării (Slovacii), și de dincolo de
Tisa (unde-s Românii, Sârbii și Croația).
Se va zice însă că s'ar săfârși în întunec.
Eu însă așa cuget că s'ar să fie și curat.
Și dacă se va da votul obștesc (sufragiul
universal), gata-i atunci și cu Ungaria
unitară numai la aparență. Deo-
dată cu risipirea idealismului extrem, ce ne
leagă puțin cu M. Sa, n'ar lucet ori iute,
dar se destramă și frământa noastră țară.
Impăcarea neîntârziată cu M. Sa poate că
ar putea să împedice și introducerea
votului obștesc și deopotrivă cu el des-
trămarea statului ungur. Poate, și încă
odată: poate. De bună seamă nu se poate
zice, căci toate atârna de la — putere...
Sub valurile idealismului nostru numai după
chipul Polonoilor vor să se miște bătăliile de mare
Ungarie.

Dacă am fi scriitori de mai sus,
Ungurii ar fi zis, că...
Așa însă, că...
... în viitor
... viitorilor
conducători ai neamului unguresc, nu
mai este cuvânt să se îndoiască cineva, ci
lumea întreagă trebuie să creadă, că așa e,
cum scrie marele învățat Bodnár Zsigmond.

Pestii Hirlap, reproduce și el șirele
de mai sus fără a zice vre-o vorbă împo-
trivă. Nici n'are ce să zică. Doar nu-i de
mult, de când numita foaie a fost confiscată
pentru batjocură și câte cuvinte aspre toate
împotriva M. Sale. Acelaș lucru îl făcuseră
și alte foi mari ungurești.

Dovadă, că dinasticismul unguresc (cre-
dința către tron) ține cum scrie Bodnár,
după cum și legăturile cu Austria au che-
zășie în — naționalități! De frica acestora
— scrie Bodnár — (neavând încotro) rabdă
Ungurii câte rabdă.

Cât privește acum dorința dlui profesor
ca Ungurii să se împace cu M. Sa pe pre-
țul: a nu se da poporului votul obștesc, e
târziu! M. Sa a făcut deja de știre po-
porului, că vrea să-i dea dreptul de alegere,
ear poporul: și unguresc, și românesc, și
toate celelalte, s'a luminat și îmbărbătat în
destul, pentru a ști să lupte împotriva tu-
tutor partidelor, cari vor să-l țină în întu-
nec și sclăvie.

Alegerea din Baia-Mare. La alegerea de
Miercuri din Baia-Mare, a învins candidatul kos-
suthist Földes Béla cu 1232 voturi, contra candi-
datului fără partid Bay Miklós, cae a întrunit nu-
mai 553 voturi.

A cui e țara?

(U.) La o gară din Ardeal aud vorbind
un român cu un sas. Sasul povestea, că vine
dela Constanța, unde a sosit pe mare din
oare-care parte a orientului.

«Pe mare?» întrebă românul.
«Da, pe mare» fu răspunsul sasului.
«Și cum îi pe mare?»
«D'apoi așa, că nu vezi nimic decât apă».
«Nici deal?»
«Nu».
«Nici zăpadă?» continuă românul în-
fiorat.
«Nu», fu răspunsul sasului.
«Uf, Doamne», zise românul, «că mai
bine mă face eu sfârșitul decât să plec pe
mare».
«Uf, Doamne, să nu vezi tu numai
«pă»».

Tata acestui român sigur tot așa să
va fi oftat, când prima oară a auzit
despre carul cu foc, și sasul cu fiul călăto-
răste fără frică cu...
... anume este făcut pentru
iasă la tereastră de se delectea
puirea trenului printre prăpăstii
strigam uf Doamne!

Sunt în institutul «Victoria» și un
bărbat...
citor...
... țaran de
... nostri din Arad

Am venit să-mi iau rămas bun, dom-
nule» zice către șefetarul institutului, cu care
pruncise.

L'au podidit apoi lacrimile și atâta a mai
putut zice: «Plec în America, nu mai pot
trăi aici, îmi mor pruncii de foame». Biata
femeie plânge în hohote după el. Și omul
plecă gonit de foame din țara lui, căci nu-și
câpătă aici slujbă nici lucru, de oare-ce era
sărmanul crescut prin șezători, de unde a ieșit
numai cu puterea muncii, dar fără știința ei.

Vine astă toamnă dela ferii un student
de ai nostri. Se făcuse scoarța în decursul
feriilor și tușea din adânc.

«Ce ți-s'a întâmplat?» îl întrebai.
«D'apoi m-a pus ai nostri la arie peste
zi, iar noaptea la ciur; către acestea la că-
retul de saci, până m-a podidit sangele», în-
cheiă cu ochi scâlțați în lacrimi.

D'apoi de ce n'ai spus, că nu poți?»
Spus-am — fu răspunsul — dar îmi
zicea, că sunt domnișor, aș vrea să umblu
hoinărind și eu lucrui mai departe acasă până
ajunsei unde sunt». După conceptele celor

Janus Institut de asigurare mutuală pe viață în țiena

— s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili —
este cel mai vechi institut mutual de asigurare pe viață
... pentru Austro-Ungaria.

Se bazează pe legile mutualității, în puterea cărora acci-
dentul capitalului anual trece în favoarea celui asigurat.

Premii eștine.

Condiții de asigurare favorabile.

Imprescindibilitatea politelor după 3 ani.

— Fără timbru de poli:

stărea de asigurare

SIBIU
E-419

Andrássy în Viena.

— Criza. —

Ziua de ieri a avut senzație. Voinicosul conte Andrássy Gyula, care în vremea din urmă se arăta mai grozav și de cât Apponyi, a ajuns ieri pe căi ascunse în Viena, unde l-a căutat pe ministrul de război Pitreich și l-a rugat să se facă mijlocitor la Maiestatea Sa. căci Coaliția n'are nimic împotriva programului Maiestății Sale, nu stăruie pentru limba de comandă ungurească și e gata să primească guvenul.

Iasă treaba mai la urmă, că aici nimeni n'are nimic contra altuia și că și bătăile și scandalele Ungurilor din salele comitatelor nu sunt de cât niște gingașe semne de dragoste mare și profundă.

Despre drumul la Viena a grozavului Andrássy, n-au avut cunoștința numai ceilalți viceregi ai Ungurilor: Kossuth, Apponyi și Bánffy.

În Budapesta se crede, că în urma acestei capitulațiuni desărârșite a Coaliției, pacea în fine tot se va face.

Momentele principale ale crizei sunt e alfel următoarele:

Călătoria lui Andrássy.

Despre tainica călătorie a contelui Andrássy în capitala Austriei, se anunță următoarele: Contele Andrássy a sosit zilele trecute în orele de dimineață în Viena. Călătoria s'a făcut în cea mai mare taină. În ziua premergătoare, contele Andrássy, a mănât la gara din Kelenföld și acolo s'a urcat în trenul spre Viena, ca nimeni să nu afle despre călătoria sa. Dar în Budapesta corifeii știau despre aceasta cale. Știau anume Kossuth Ferencz, Apponyi Albert și baronul Bánffy Dezső. Altcineva nu știa nimeni nimic.

Andrássy a ajuns în Viena în oarele dimineții și a mănât de drept la Pitreich, ministrul de război, care era avizat dinainte. Sfatul a ținut între cei doi politicieni două ore. În Viena se crede, că în urma capitulării șovinștilor, se va restabili încurând pacea.

Inchiderea școlilor din Selymeczbánya.

Guvernul a închis pe timp neferminat școala de Silvicultură din Selymeczbánya, pentru că studenții de acolo făceau mai mult politică, de cât învățau carte. În chipul acesta școala firește a și devenit de prisos. Politică se poate face și în birou, nu e lipsă de școală.

Cercetarea din Dobrițin.

Fișpanul Kovács Gusztav ieri și-a trimis în scris fașiunea, în care povestește pe larg odisea sa din Dobrițin și ridică acuză împotriva unui număr mare de civili din Dobrițin. Spune că scăparea lui a fost numai comedie, planuită de mai înainte, întocmai cum a fost planuită primirea și în cele mai mici amănunte. Susține că abdicarea sa a fost siluită și cere ca să se caute actul acesta și să i-se trimită lui. Dealtfel la nici un caz nu abdică de fișpanat și îndată ce se va reculege, își va ocupa postul.

Capitanul poliției aflând, că documentul de abdicare s'află la avocatul Dr. Fehér Dezső, l-a citat, și acesta a și predat documentul.

Cercetarea continuă.

Telegrama deputaților naționali.

Telegrama deputaților naționali, trimisă M. Sale la Viena, în care deputații cereau revocarea soldaților trimiși prin ținuturile românești, pe motivul că faimele de răscoală a Românilor este numai o manoperă mizerabilă a șovinștilor, precum e informat „Az Ujság”, a fost retrimisă guvernului, care a așezat-o în arhivă.

Audiențe la M. Sa.

Joi după amiază M. Sa a primit în audiență de două ore pe întâiul său sfințic Fejérváry. Nu se știe însă ce se va fi hotărât. Se vestește numai

că Fejérváry va sta și azi în Viena și se va mai sfătui cu M. Sa.

«N. Wiener Tagblatt» așa știe că s'a vorbit de *disolvarea* (împrăștiarea) *Dietei*. Să se mai amâne adică Dieta și dela 1 Martie încolo nu se învoiesc partidele. Guvernului nu i-ar rămâne astfel decât o cale: împrăștiind Dieta d'acum, *să se facă alte alegeri*. Se înțelege, alegerile noi s'ar face târziu, spre toamnă.

Ratificarea convențiunii comerciale cu Germania.

Mercuri, s'a ținut sub presidiul ministrului de externe Goluchowsky, consiliu comun de miniștri în Viena la care au participat cei doi miniștri prezidenți, Gautsch și Fejérváry, miniștrii de rezort și secretarii lor de stat, decidând reînnoirea convențiunii cu Germania pe baza tarifului auto-comun. Convențiunea intră în vigoare la 1 Martie și ține până la finea anului 1917.

Se știe că tariful acesta a fost pregătit încă de Széll și Körber și n'a mai putut fi supusă aprobării parlamentului.

Se înțelege opoziția are o nouă armă de agitație în contra guvernului, care a preferat mai bine acest odiu, decât să expună țara la urmări imposibile din punctul de vedere al intereselor economice ale țării.

Năcăzul opoziției este și pentru faptul că pe zece ani de zile s'a zădărnicit înființarea teritoriului vamal independent, care s'agită atât de mult între Unguri.

Numeri triști.

Cancelaria din Budapesta privitoare la mișcarea poporului din țară pe luna Noiembrie publică numeri nu se poate mai triști. Se dovedește anume, că în asemănare cu anul trecut, în luna Noiembrie din ast an țara dă îndărăt în privința nașterilor și a căsătoriilor, și spor e numai la rubrica *emigranților*, acelor deci cași mănăți de sărăcie, iau lumea în cap.

Eată câteva numere:

În Noiembrie 1905 s'au născut 50.253

au murit 36.504

Sporul e deci 13.749.

În luna Noiembrie 1904 s'au născut cu 8200 mai mulți și au murit cu 3200 mai puțini.

Sporul din luna Noiembrie 1905 e deci cu 5000 mai puțin ca în luna corespunzătoare din anul trecut.

Și mai rău stăm dacă asemănăm cele 11 luni din anul trecut cu lunile corespunzătoare din anul 1905. Nașterile în anul acesta s'au împuținat adică cu 31.600 ear cazurile de moarte au sporit cu 64.000. Va să zică sporul e cu 75.000 *sub* cel din anul trecut.

E și mai trist pentru noi aflând că dintre toate comitatele, cea mai mare mortalitate a fost în comitatul *Aradului*.

Căsătorii în cele 11 luni din anul acesta (până la Dec.) s'au încheiat cu 14.200 mai puține ca în anul trecut.

Emigrările.

În Noiembrie au scos paseport 17.025 (în Oct. 13.933) înși. Cei mai mulți s'au dus în America ear 1146 pasepoarte s'au cerut pentru România.

Dintre cei emigrați 29% au fost Unguri (va să zică aproape a treia parte).

Ear pe când se petrec toate acestea, conducătorii partidelor ungurești se ceartă pentru ciucuri și împing țara la prăpastie pentru a sili pe M. Sa să le dea — limba ungurească în comanda oștirea împărătești.

Eată ce fel de oameni vor să ne cărmuiască!

Alegerea dela Baia-Mare.

Mercuria trecută fruntașul Dr. V. Lucaciu ne scrisese că Românii de acolo erau chemați la sfat (pe Vineri) în privința celor de făcut în alegerea din Baia-Mare, alegere săvârșită Mercuri.

Nu ni-s'a mai împartășit nimic despre cele hotărâte. Am văzut numai că s'a ales kossuthistul Földes Béla cu 1232 voturi împotriva lui Bay Miklos, care a avut 553 voturi.

Dintre 2300 voturi s'au dat deci la alegerea asta 1785 voturi.

Că dintre acestea au fost și multe *românești*, ni-o spune *Budapesti Hirlap* care scrie: «Din număratoase sate Românii veniau la Baia-Mare cântând *Kossuth-nota* ca să voteze pentru *candidatul kossuthist*».

Nu învinuim pe nimeni. Trebuie să ne arătăm părerea de rău, că nu s'a pus candidat român. Atunci desigur se *provoca balotagiul* (a doua alegere) cum s'au întâmplat în părțile noastre la Nădlac și Pecica, și astfel Românii și-ar fi arătat *disciplina de partid* și nația ar fi fost cruțată de *despredere prin mărăcinile pustiuului*...

Revoluția în Rusia.

Petesburg. Sinoul a ordonat destituirea și urmărirea preoților, cari au interpretat ca ilegale măsurile luate de guvern luate cu prilejul ultimelor evenimente.

După știrile din Moscova, s'a constatat că câțiva oameni ai bisericii au luat parte directă la mișcarea revoluționară a lucrătorilor din fabrici și dela căile ferate.

Novoie Wremia află din Libau, că comitetul socialist s'a întrunit și a invitat comitetul Bursei și Duma orașului să depună sumele necesare pentru întreținerea lucrătorilor indigeni, contrar toate fabricile vor fi incendiate.

Agenția *Westnic* zice, că reprezentatul ei a avut o întrevedere cu ministru D. Witte, în cursul căreia a înterrogat pe președintele consiliului dacă se teme de complicațiuni din cauza chestiunii marocane.

D. Witte a răspuns, că toate afirmările cum că împăratul Wilhelm are intențiunea să urmărească o politică agresivă cu prilejul conferenței marocane sunt neîntemeiate, de oarece în tot timpul domniei sale împăratul Wilhelm a urmărit o politică pacinică și Witte este convins, că politica Germaniei va rămânea tot deuna aceeași și că conferința marocană se va sfârși fără nici un incident mai cu seamă între Germania și Franța. D. Witte nu știe cine are interesul să răspândească asemenea șgomote neliniștitoare și crede, că aceasta se face în interesul speculațiunii la Bursă.

Din România.

Crăciunul la Curte. Sâmbătă 24 Decemb. la orele 12 din zi, Înalt Prea Sfinția Sa mitropolitul primat, înconjurat de înaltul cler, s'a înfățișat la palatul din capitala București cu sfințele icoane, și în prezența MM. LL. Regelui și Reginei, precum și AA. LL. RR. Principelui și Prințesei României, Principelui Carol și Prințesei Elisabeta și Maria, față fiind Curtea Regală făcut rugăciunile obicinuite în ajunul Nașterii Întăitorului.

După sfânta ceremonie, Majestatele s'au nevoită a reține pe Înalt Prea Sfinția Sa de la

Cu ocazia sfințelor sărbători ale Crăciunului s'au distribuit în tot cursul săptămânii trecute din partea MM. LL. RR. Principelui și Prințesei României pe la săracii din București, precum și la cei din Iași, Craiova, Bârla și alte localități din țară 40.000 lei în bani, îmne și îmbrăcăminte.

Numărul săracilor ajutați face peste 2000 numai în București.

Cătră alegători.

Tuturor iubiților nostri alegători din cercurile *Boroșineu, Chișineu și Șiria*, le dorim An-Nou fericit. Folosim, de asemeni, și acest prilej, spre a le mulțumi pentru bărbăția de cari au dat dovadă în alegerile din anul trecut.

Un cuvânt de dragoste avem de trimis îndeosebi preoților și învățătorilor, cari stând în fruntea poporului, au o atât de frumoasă parte din isbânda câștigată.

Dragostea de neam, ce s'a arătat pre-tutindeni, ne-a oțelit și pe noi în lupta grea ce s'a pornit și recunoștința ce le-o purtăm, ne va fi pururea un îndemn de a nu slăbi nici în mijlocul celor mai dujmănoase valuri, ci vom închina întreaga noastră ființă luptei pentru binele și înălțarea neamului românesc.

La mulți ani!

Arad, 30 Decemvrie 1905.

Dr. St. C. Pop,

Dr. Ioan Suci, u,

Ioan Russu-Șirianu,
deputați.

Apel

cătră domnii preoți, învățători și cărturari ai neamului românesc.

Cetind cuvintele dlui Kossuth îndreptate blândului nostru popor, cu prilejul scoaterii foii sale «Lumina», nu pot lăsa prilejul de a mă îndrepta Vouă, conducătorilor, strigându-vă: «*Cei chemați, la loc!*»

La loc, căci altcum «ne vor ajunge ale triste» cum zice poetul.

Semne triste! Dujmanii politici ai noștri, ca apostoli ai fericirii încearcă să ne împrăstie și urile. Tristă prorocie de viitor! Dacă fruntașii neamului nu vor fi la loc și nu vor fi «sentințele neadormite», ci vor lăsa «năimiții» aceștia cu «străine datine, cu străine limbi», cari — sub cuvânt de a ne fericii — nizuiesc a se încuiba între noi, dându-ne ajutorul lor în formă de venin dat în miez de pâine și ca să facă poporul primitiv de acest nutremânt, se folosesc de viclenie, jertfesc ca să-și ajungă scopul, — perim!

Preoți, învățători și cărturari dela sate! nu lăsați poporul pradă acestor lupi îmbrăcați în piei de oaie, cari exploatând maștera noastră stare, cugetă că prin momeli și apucături în fel și chip o să ajungă a ne aduna în tabăra lor.

Luminați poporul ce binevoitori îi sunt acești indivizi trufași, cari — aproape de un an trăgând plată grase ca deputați — au zădărnicit mersul regulat al afacerilor țării, punând tot felul de greutăți spre ruina multora

Vorba fiind, că: «Ori cât se va spăla corbul tot negru rămâne», e de ajuns se înregistrăm faptul, că foaia kossuthistă să dă gratis, ca să știm ce-i doare. Un proverb maghiar zice: «A ki dellig volt eb, kutya marad az delután is» («Cine a fost câte până la ameaz, tot căne rămâne și după ameaz!») Cu alte cuvinte: Kossuthiști tot una sunt pentru noi, cei de acum întru toate seamănă celor din timpurile apuse.

La toate călcările legii din partea celor dela putere, ca un echou au urmat strigătele 48-iștilor că nu ni-s'a măsurat destul de cu vârf și îndesat. Dacă să mai lungesc vorba? E destul să arăt întârările mai nouă? cu prilejul alegerilor din anul acesta. Ce tărăboiu făceau 48-iștii pe tema votului universal, până li-s'au făcut bieții oameni între mâinile. După aceea nu voiau să mai știe nimic. În sfârșit după ce se vestise, că și în cercurile mai înalte e de dorit votul universal, dar — aici o faptă vrednică de ei — votul se

atârne dela scris-cetit în limba maghiară. Mai susține cineva, că: «ceea ce se naște din pisică nu mănâncă șoareci», sau că înfumuratul Kossuth nu e fiul tatălui său?

Stimați preoți, învățători și cărturari! Pe riculum in mora» ziceau străbunii nostri. Grăbiți deci a împedeca acest curent primejdios neamului nostru, făcând cu puțință poporului *cetirea foilor noastre*. Se poate aceasta foarte ușor ținându-se seamă și de starea mai sărăcuță a oamenilor dela sate, așa ca foile să se aboneze la o adresa, ori — dacă aceasta ar fi prea obositor, *împreunându-se la olaltă*, prin ce — făcându-se cetirea în cerc mai larg — foile costă mai puțin, vor putea ceti și oameni cu stare mai de rând, cari sunt între noi — așa zicând — în număr covârșitor. Așa pe lângă alte multe foloase — provenite din cetit — poporul nostru va ajunge în poziția d'a se ști feri de glasuri de Sirene — ca salutul din «Lumina» — la auzul căroră omul adesea nu e stăpân de sine, ca și Odiseu care la auzul glasului sirenelor de frică să nu fie luat de pe picioare, s'a legat de catartul corăbiei, prin ce și-a scăpat vieața. Cetitul ales va face poporul nostru să știe judeca imatur și fiind stăpân pe aceasta va ști reduce la adevărata lor valoare lacrămile crocodililor dela «Lumina» cari deplâng soarta sa și va ști a se feri de acei crocodili cari de drag îl strânge de gât. Abonați foi poporului ca prin cetit să se lumineze și luminându-se — zice Rossetti — vor fi!

Seitin, la 25 Dec. v. 1905.

Demetriu Micu,
învățător.

Abonați „Tribuna“!

Abonați «Tribuna», — *eată cum să se întâmpine unii pe alții prietenii și cititorii nostri, și toți Români de bine cari vor să împrăziască pe luptătorii naționali.*

Rugăm îndeosebi pe abonenți să grăbească cu reînnoirea abonamentului, trimițând banii chiar de p'acum.

Deși în anul ce începem «Tribuna» se va înfățișa cu însemnate îmbunătățiri: se va tipări cu litere noi și pe hârtie mai bună, numărul de Duminecă (pentru popor) va fi de 12 pagini, totuși

prețul abonamentului rămâne același:

20 coloane pe un an,
10 » » jumătate an,
5 » » trei luni,
2 » » o lună.

Numărul de săptămână, pentru popor, va costa:

4 coroane pe un an, ori
2 » » jumătate an.

Îndeosebi acum, când kossuthiștii vor să otrăvească sentimentele naționale cu foaie românească scrisă după gândul lor, preoții și învățătorii români să-și socotească drept o sfântă datorie a face abonenți cât mai mulți pentru «Tribuna».

Numai întărindu-ne unii pe alții, vom putea duce la isbândă însăși lupta pentru binele neamului.

TRIBUNA.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 12 Ianuarie 1905

— **P. S. Sa domnul Episcop al Aradului**, I. I. Papp, însoțit de dl P. Truța, asesor consistorial, a plecat Mercuri la Budapesta, unde va sta mai multe zile.

— **Știre personală.** Foile din România aduc știrea că marele bărbat de stat Eugen Stătescu, fost prim ministru sub Brătianu și Sturdza: s'a îmbolnăvit greu.

— **Vitejii dela Dobrițin.** «Az Ujság» scrie: «Dr. Varga Lajos avocat, notarul binecunoscut al comisiei de apărare (a legilor), a fugit azi din oraș. Acasă a zis că are afaceri grabnice și că trebuie să plece din oraș; dela soție și-a luat mas bun zicând că va fi departe de casa mai multe zile. Poliția îl curentează. Dr. Varga, care a fugit, este redactorul ziarului kossuthist «Debrecezen» și e bănuț că a ațâțat poporul și că s'a lovit pe fișpanul. Azi după amiază trebuie să meargă la poliție, să fie ascultat».

Se vede însă că se simte vinovat și se teme de temniță. A șters-o deci.

De, fuga-i rușinoasă, dar e sănătoasă. Se mai scrie de altfel, că din străinătate vin o mulțime de scrisori la Dobrițin, în cari Ungurii d'acolo sunt batjocoriti pentru faptul că 2000 au bătut p'un om bătrân.

— **Înșelătorie.** Ni se scriu umătoare:

Foaia kossuthistă «Lumina» din Budapesta în n-rul dela 7 Ian. a. c. a publicat un articol de fond provăzut cu subscrierea mea («D. Lascu») Față de banditizmul acesta am pus la cale procedura cea mai severă, iar lui Kossuth Ferencz i-am adresat (firește în limba română) următoarea epistolă:

Oradea-Mare, la 8 Ian. n. 1906,

Domnule Deputat!

În foaia «Lumina», ce apare în Budapesta sub egida Dumitale, s'a publicat un articol de fond cu datul de 7 Ian. n. a. c. și provăzut cu subscrierea mea («D. Lascu».)

Acest articol nici nu l-am scris, nici s'a publicat cu știrea, ori cu învoirea mea. Ar fi un ce absurd și imoral, ca eu, cunoscut de membrul partidului național român, să vin a-mi îndemna poporul să se înșire sub steagul unui partid, care până aci nu s'a lucrat pentru prosperarea acestui popor, fără când s'a ocupat cu dînsul, de ordinar numai și numai nimicirea etnică a lui a pretins-o dela cărna țării.

Ori care a fost deci motivul (blamajul meu din punct de vedere politic și moral maintea poporului român, ori câștigarea acestuia pentru partidul Dvoastră prin usurparea popularității mele), fapt că s'a comis un atentat în contra mea pe cât de nepermis, pe atât de șandalos.

Nu pot crede, ca atari lucruri să întrunească aprobarea dumitale, care conform individualității dtale la tot cazul vei preferi o acțiune prin expediente corecte și oneste, ear nu prin atari atentate, ca acesta comis față de mine.

Și de oare-ce am să pun la cale retorziunea recerută, rog, să te îngrijești, ca în decurs de 3 zile dela datul acestei scrisori să mi se comunique numele făptuitorului.

Cu stimă

Dr. Demeșcu

Înfierăm din toate puterile acestui popor acesta de a se folosi un cinstit românesc spre a înșela — cu anume viclenie — pe Români.

— **„Inteligenții“ din Dobrițin.** Ca în «Inteligenții» (adică domnii învățați) din Dobrițin nu mai găsești alții pe față pământului. Când zici «inteligență», apoi înțelegi, că acela e om cu în-

VÂNZARE MARE pentru transportare
toată mărfa în magazin: articole
de sticlărie, porcelan și lămpărie se
vând cu prețuri foarte reduse

de prăvălie.

Rog P. T. public binevoiască a se convinge personal; cercetarea magazinului nu obligă pe nimeni la cumpărare.

Szabó Albert

liferant de cure A. T. S.

archiducelui Iosii

Arad, str. Atczel Ister Nr.

Telefon de oraș și com. 222

Intâmplările de peste an.

Ianuarie.

1. Felicitări de Anul-nou la toate partidele; Apponyi accentuează că rămâne credincios cu întregul său partid bazei 67-iste.
2. Capitulara Port-Arthurului.
3. S'annunță disolvarea Dietei în ambele corpurile legiuitoare.
4. Dieta se disolvă — prin rescript regesc. — În urma demisiunii guvernului Sturdza, se constituie un minister conservator sub prezidenția d-lui Cantacuzino.
5. Se convoacă dieta nouă pe 15 Februiarie; ministrul de interne ordonă alegerile generale de la 26 Ianuarie până la 4 Februarie. — Disolvarea Camerei române.
10. Conferența națională din Sibiu, care decretează activitatea cu mare majoritate.
17. Cabinetul Combes demisionează.
19. La slujba sfințirii apei, soldații împușcă asupra cortului Țarului.
25. Rușii sufer înfrângere la Sandepu și se retrag până la Mukden.
26. Ziua alegerilor generale. Candidații naționali Dr. Ioan Suciu, Dr. Stefan C. Popp, Dr. Aurel Vlad, Dr. Aurel Novac, Dr. Teodor Mihali, V. Damian ies învingători. Russu Șirianu ajunge în balotaj cu 784 voturi.
31. Candidatul național Dr. Nicolae Comșa iese învingător în cercul Săliștei, cu o majoritate de 31 voturi.

Februarie.

1. Contele Tisza rămânând la alegeri în minoritate își dă în Viena dimisia.
3. Contele Andrassy Gyula, e încredințat de homo regius. — Maxim Gorkij deținut.
9. Candidatul național Russu-Șirianu învinge în Chișineu.
10. Grevă generală în Rusia.
12. Kossuth Ferencz e primit în audiență la Majestatea Sa.
16. Bande de bătăuși, secundate de gendarmi, zadărnicesc în Ceh, învingerea candidatului național Pop de Băsești. Canalia, atacă însuși pe veteranul președinte al partidului național, și-l rănește. — Valer Ioanovici este osândit la un an temniță pentru poezia «Roata dela Bălgrad».
17. Întâia ședință a Dietei și a Casei Magistraților. — Omorârea marelui duce Sergius în Moscva.
18. Deputații naționali se constituie în club parlamentar cu alesul Slovacilor Milan Hodja și al Sârbilor Ljubomir Pavlovits.
19. Grevă generală în Rusia.
22. Dieta se ajurnează. Profesorul Dimitrie Comșa este primit în audiență de M. M. L. Regele și Regina României, cărora le predă un album de cusături și țesături și este decorat cu medalia «răsplata muncii».
24. Se dărâmă cel din urmă părete a tunelului Simplon.

Martie.

1. Audiența contelui Tisa la Majestatea Sa; cincisprezece politicieni primesc invitații la Burg. — Maxim Gorkij eliberat.
4. Țarul publică un manifest, în care pronunțând reforme, face apel către Ruși, pentru înfrângerea dușmanilor interni.
9. Dieta se întrunește, alege câteva comisii și se prorogă.
10. Japonezii intră învingători în Mukden.
16. Consiliu de Coroană în Viena, la care iau parte cei doi miniștri președinți, Gautsch și Tisa, ministrul de externe Goluchovsky, contele Khuen-Hédervary. Regele se decide să vină la Budapesta.
17. Camera franceză votează proiectul, prin care se reduce serviciul militar la 2 ani.
19. Redactorul Sever Bocu este achitat de curtea cu jurați din Oradea-mare în procesul de citație pentru un articol din Tribuna.
20. Adunarea generală a băncii Victoria, în care se decide ridicarea capitalului de acții,

prin o nouă emisiune, la suma de 1,200.000; dividendă s'a urcat la 9%.

22. Contele Andrassy e primit în audiență, și-și redă misiunea de homo regius.
23. Lukács László și Wekerle Sándor sunt primiți în audiență unde li-se îmbie misiunea de a forma guvern, dar nu primesc.
25. Széll Kálmán e primit în audiență; declară că nu ține de posibilă formarea unui cabinet parlamentar.
31. Vizita împăratului Wilhelm în Tanger (Marocco) Atentat neisbutit contra generalului Trepov.

April.

6. Întâlnirea împăratului Germaniei și a regelui Italiei în Neapole. Întâlnirea împăratului Angliei și a presidentului republicii franceze.
7. Dieta ungară nimicește concludul de 18 Noemvrie și alege comisiune pentru adresă.
8. Moartea lui Strossmayer. — Deschiderea sesiunii generale a Academiei Române. — Flota baltică se retrage dinaintea Singaporei.
13. Moartea fruntașului român George Lazar, avocat în Arad. — Coaliția își prezintă în Dietă proiectul de adresă.
17. Tribunalul din Timișoara osândește în procesele «Drapelului» pe M. Gașpar la 10 luni, Dr. Cornel Jurca, la 8 luni, Dr. Stefan Petrovici la 6 luni temniță.
21. Validarea mandatului deputatului Stefan C. Pop, atacat pentru greșală de formă. — Tinerii academici români demonstrează în teatrul din Oradea-mare împotriva piesei «Clopotele amuțite»; se naște încăerare între tineri și publicul unguresc din teatru; tinerii români se poartă vitejește.
23. Regele Carol prezidează ședința festivă a Academiei Române din București. Secretar general este ales din nou Dimitrie A. Sturdza. Dr. Sextil Pușcariu este ales membru corespondent al Academiei.
23. Guvernul unguresc detrage debitul postal cărții deputatului Russu Șirianu, Românii din Statul Ungar.
24. Perchiziție în redacția Tribunei pentru trei manuscrise încredinate.
25. Adunarea generală a băncii «Albina» — Moartea folcloristului Ioan Pop Reteganul.
27. P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp sfințește în catedrală sfântul mir, cu mare pompă religioasă.
30. Validarea mandatului deputatului Aurel Vlad, atacat cu protest la Dietă de către Simon Ferencz și soții.

Maiu.

1. Serbări de muncitori în toată lumea.
2. Academia Română, decerne premiul de 12.000 Năsturel, lui I. Sirbu pentru lucrarea asupra lui Mihai Viteazul și premiază din premiul Admachii pe scriitorii noștri V. Păcățean pentru «Cartea de aur» și Russu Șirianu pentru lucrarea sa «Românii din regatul ungar».
3. Deschiderea Sinoadelor bisericii gr.-or.
5. Clubul naționalităților din Dietă, prezintă proiect de adresă separat, prin președintele său Dr. Teodor Mihali.
7. Deputatul național Stefan Pop vorbește în Dietă, sprijinind proiectul de adresă.
9. Deputatul croat, baron Iosipovich ține un discurs, între zgomotele Ungurilor, în limba slovacă. — Deputatul național Aurel Vlad ține discurs, sprijinind adresa clubului.
10. Deputatul național Dr. Ioan Suciu ține discurs în Dietă.
11. Dieta primește adresa coaliției.
23. În Camera Italiei se face o demonstrație de simpatie pentru România, din incidentul românoturcesc.
27. Darea de seamă a deputatului Dr. Ioan Suciu, în Dezna. — Răscoală în Polonia.
29. Măcelărirea armenilor în Caucas.
30. Atentat împotriva regelui Spaniei în Paris.
31. Tribunalul din Arad aduce verdictul osânditor în procesul Șepreusenilor; învățătorul Sturdza

și Iosif Matea sunt osândiți la câte un an temniță, șeasă acuzați la câte opt luni, și alți zece la câte 6 luni temniță. Verdictul produce indignare generală între Români.

Iunie.

3. Elevii institutului pedagogic-teologic din Arad, fac excursiune de studiu pe domeniul erarial din Mezöhegyes.
5. Moștenitorul de tron al Germaniei se cunună cu princessa de Mecklenburg, Cecilia.
9. Norvegia se desface de Suedia.
13. Moartea arhiducelui Iosif. La înmormântarea din Budapesta participă și episcopul I. I. Papp.
15. Principele Carol al României e promovat și trecut în anul II. al școlii de fii de militari din Iași.
19. Denumirea cabinetului Fejérvary.
21. Noul guvern se prezintă în Dietă; contele Tisza propune neîncredere guvernului.
22. Audiențe în Királyhida; cabinetul își dă dimisia, regele nu o primește.
23. Darea de seamă a deputatului Russu Șirianu în Pilul-mare și F. Varșand. — Excursiune de studiu în Arad a elevilor gimnaziali din Brad.
26. Moartea fruntașului român Zeno Mocsonyi de Foen.

Iulie.

1. Baronul Fejérvary este primit în audiență și referă Majestății Sale despre rezultatul consfătuirilor cu șefii opoziției.
4. Camera franceză votează proiectul de lege al separațiunii bisericii de stat.
5. Grevă în S. Petersburg.
6. Moartea profesorului Nothnagel și a istoricului Eliseé Reclus.
7. Vaporul Potemkin, care s'a resculat, se predă României, în Constanța.
8. Regele a primit în Ischl pe ministrul președinte Fejérvary.
11. Ministrul de interne dă ordinațiune ca numele alegătorilor să fie maghiarizate în listele electorale.
14. Ministrul Fejérvary publică un manifest prin care advertizează municipiile să nu urmeze cu rezistență pasivă.
15. Moartea tinărului avocat din Siria Dr. Ioan Raț.
20. Ministrul de interne nimicește concludul municipiului Budapesta, care decretează reținerea dărilor plătite benevol.
22. Baronul Fejérvary e primit la Ischl în audiență, unde s'a ținut consiliu de coroană.
23. Învățătorii români din partea dreaptă a Murășului, adunați în Giula, pentru a-și ținea adunarea generală, sunt bombardati cu petrii din partea Ungurilor.
27. Se țin în toată țeara meetinguri de socialiști în favorul sufragiului universal.
30. Eugen Brote scrie un articol în Tribuna prin care stăruie pentru politica tradițională, împotriva unor curente, cari accentuau neutralitatea ca linie de conduită politică a Românilor în criza ungară. Articolul produce senzație între Români. — Sinuciderea lui Dr. George Popovici fost deputat român în Reichsrat.

August.

1. Comitetul executiv al Coaliției publică un plan pentru executarea unitară a rezistenței pasive.
7. La balotajul din Liptószentmiklós învinge față de candidatul naționalist Emil Stodola, care a întrunit 1443 voturi, ministrul Lányi, cu o majoritate de 30 voturi. Pentru a sprijini candidatura deputatului naționalist s'au dus la Liptószentmiklós deputații naționali Dr. Ioan Suciu, Dr. Stefan C. Pop și Dr. Aurel Vlad, adv. Dr. Aurel Grozda și redactorul «Tribunei» Sever Bocu.
13. Se țin meetinguri în toată țeara pentru sufragiul universal.
- Deputatul naționalist Dr. Teodor Mihali ține dare de seamă în Ileana-mare.

14. Plebiscitul din Norvegia decide desfacerea uniunii svedo-norvegiene.

15. Regele Angliei cercetează în Ischl pe Francisc Iosif.

--- Apare ordinul ministrului Lukács pentru maghiarizarea școalelor naționalităților.

18. Onomastica regelui.

19. Rosevelt intervine ca pacificator între Ruși și Japonezi.

--- Apare broșura Zeysig.

--- Deschiderea solemnă a serbărilor din Sibiu, cari țin o săptămână. Inaugurarea Muzeului. Adunările generale a societăților culturale românești. Românii din țară participă mai multe mii la serbări. M. Sa salută serbările românești prin un autograf și-și exprimă părerea de rău, că ocupat cu altele, nu poate lua parte la serbări. La propunerea vicarului V. Mangra, Asociațiunea trimite o adresă omagială.

20. Contele Apponyi este primit cu pietrii de către socialiști în Șopron.

--- Apare un ziar românesc în Basarabia.

24. Afacerea Zeysig devine un mare scandal.

25. Regele nostru la manevrele din Tirolul-de-Sud.

31. Intunecime de soare.

Septembrie.

2. În conferința interparlamentară din Bruxelles, la care participă și dep. național Dr. N. Comșa, C. A. Dissescu bărbatul de stat al României, susține și congresul primește, spre marea decepție a deputaților maghiari, o moțiune, prin care se stabilea că în statele poliglote, politica de stat trebuie să fie în acord cu respectul naționalităților.

4. Convocarea delegaților români în conferință electorală la Sibiu pe 20 Septembrie pentru luarea unei rezoluțiuni asupra situațiunii politice și a sufragiului universal.

5. Încălțarea solemnă a păcii ruso-japoneze în Portsmouth. --- Adunare populară în Dej, la care participă mii de Români.

7. În Tokio izbucnește revoltă pentru pacea încheiată.

9. Ministrul interne proclamă în vorbirea sa din Bocșa sufragiul universal.

10. Aniversarea morții reginei Elisabeta.

11. Zigány Arpad e deținut ca autor al broșurii Zeysig.

12. Guvernul și-a dat demisia, pe care M. Sa a primit-o, încredințând cabinetul provisor cu conducerea afacerilor.

13. Adunarea din Sibiu e oprită prin ministrul de interne.

14. Închiderea expoziției românești din Sibiu.

14. Clubul naționalist ține consfătuire prealabilă înaintea deschiderii Dietei.

14. Adunare de popor în Șomcuta-mare, la care iau parte 4000 de Români.

15. Deschiderea Dietei. --- Socialiștii aranjază o mare demonstrație în fața parlamentului. Iau parte la aceasta 150.000 de muncitori. În Dietă se citește rescriptul regese prin care se ajurnează Dieta până la 10 Octombrie.

16. Adunări de popor în Neoplanta și în Sâmbiclașul-mare.

23. Majestatea sa primește în audiență sumară pe șefii coaliției, și fără a pertracta cu dinșii, le citește o hârtie, care cuprindea programul regelui. Deodată îndrumă pe corifeii la Goluchowszky, mai târziu la contele Cziráky ca să negocieze cu acesta ca homo regius.

25. Negocierile rămân fără rezultat, șefii coaliției se rentorc opăriți din Viena.

25. Demonstrațiuni socialiste sângeroase împotriva kossuthiștilor.

26. Mai multe adunări populare românești.

27. Demonstrațiunile din Budapesta își ating culmea.

Octombrie.

1. Conducele de torțe plănuit de kossuthiști și de socialiști, se opresc.

4. Regele primește în audiență pe ministrii Fejerváry, Kristóffy și Lányi.

7. Mare adunare de naționalități în Beciche-recul-mare.

14. Sfințirea bisericii din Cheresig prin episcopul Aradului I. I. Pap.

18. Foia oficială publică numirea din nou a ministrului Fejerváry.

20. Poetul Octavian Goga își scoate în volum poeziile.

29. Sașii remonstrează prin un memorandum așternut la Tron, în contra ordinațiunilor ilegale ale ministrului Lukács.

21. Nouii ministri depun în Viena jurământul.

26. Redactorul Sever Bocu, își începe osânda de 2 luni, în temnița din Arad.

28. Bánffy e ascultat de judele de instrucție în procesul Zeysig. Toată lumea îl bănuiește, că dânsul e autorul moral al broșurii. --- Ministrul Fejerváry espune programul guvernului înaintea unei deputațiuni.

30. Retragerea în penziune a prințului Lobkovitz. --- Comitetul executiv al coaliției ia atitudine contra programului guvernului.

Noembrie.

3. Se constituie partidul progresist cu 4 deputați dietali. La întâia instalare din Cluj a nouilor fișpani, contele Teleki László e primit cu ouă clocite.

4. Guvernul amenință municipiile cu cele mai severe măsuri.

5. Apponyi și Justh declară războiul guvernului la o adunare în Macáu. --- Fișpanul Aradului Vásárhelyi László depune jurământul.

6. Municipiul Pest sigilează ușile localității fișpanului.

7. Marea adunare românească din Lugoj la care participă toți deputații naționali, și popor peste 10.000.

8. Comitatul Zemplén nu-i instalează pe fișpan. --- Regele Spaniei sosește în Viena.

11. Închiderea universității din Budapesta din pricina tulburărilor studentești.

12. Savantul Nicolae Iorga, în călătoria sa de studiu, ajunge în Arad.

15. Oprirea adunării populare din Teiuș.

16. Ministrul de comerț Vörös László este ales deputat în O-Buda.

24. Contele Laszberg ocupă scaunul de fișpan al comitatului Pest cu putere brachială. --- Adunare populară în Ceica la care ia parte deputatul Russu Șirianu.

25. Șeful socialiștilor Bebel se pronunță în chestia crizei ungare, condamnând șovinismul unguresc.

27. Autorii broșurii Zeysig sunt achitați de curtea cu jurați din Budapesta.

28. Marea demonstrațiune socialistă în Viena în favorul sufragiului universal.

30. Oficerii unguri din garnizoana din Arad iau atitudine contra abonării ziarului Tribuna pentru casina oficerilor. --- Se pornește investigație judecătorească împotriva mai multor membri ai municipiului Pest. --- Regele primește pe Fejerváry în audiență.

Decembrie.

1. Ministrul președinte Fejerváry este primit din nou în audiență la Majestatea Sa. Ministrul de interne detrage subvenția de stat comitatelor renitente.

5. Candidatul național Victor Bontescu, cade la alegerea din Hunedoara, cu o minoritate de 99 voturi, după o luptă înverșunată.

9. Comitetul executiv al Coaliției hotărăște să nu se opună rescriptului de prorogare a Dietei, convocată pe 19 Decembrie.

18. Poetul Octavian Goga este primit foarte călduros de Regina României.

19. Ședința Dietei. Regele prorogă Dieta până la 1 Martie. Toate partidele --- în afară de partidul naționalităților --- protestează contra conținutului prorogării. Ministrul Kristóffy publică proiectul său de reformă electorală, care produce mare resens între Români.

20. Fejerváry își dă demisia, pe care Regele nu o primește.

21. Deputații naționali se prezintă în audiență la ministrul președinte și cer revocarea soldaților și urmărirea judecătorească, a ziarelor cari ațîță populația. Fejerváry îi primește afectuos și promite ale împlini cererile.

23. Învățătorul Zaharie Neamțu din Pleșcuța este adus ferecat în temnița din Arad, învinuit, că a ațîțat poporul la răscoală.

25. Redactorul Sever Bocu se eliberează din temnița ordinară din Arad.

31. Vestii de împăcare din Budapesta.

Românii din Statul-Ungar.

Se știe că în vara anului 1904 dl *Russu Șirianu* a scris în București o carte: *Românii din Statul-Ungar. Academia Română*, cel mai înalt așezământ cultural al Românilor a premiat cartea.

Eată raportul pe care l'a scris *Academiei Române* dl *P. S. Aurelian*, fost președinte al Academiei Române, despre cartea d-lui Russu.

Ioan Russu Șirianu, Românii din Statul-Ungar. București 1904. Raport de **P. S. Aurelian**.

Înainte de a intra în cercetarea cărții d-lui Șirianu, țin a declara că o asemenea carte lipsește nu numai Românilor din Statul-Ungar, dar nouă Românilor din Regat. Cunoaștem mai amănunțit chestiunile privitoare la populațiunea din ori care alt Stat din Europa, decât în țările locuite de Români și de cari ne desparte coama Carpaților.

Aci dincolo de munți, locuiesc aproape trei milioane de Români, neam de oameni îndurători, de oarece de atâtea veacuri s'au strecurat prin toate nevoile, oameni falnici, iubitori de țară, frați de sânge cu noi, și cu toate acestea noi cei de aici îi cunoaștem foarte puțin și cei mai mulți dintre noi de abia îi cunosc cu nume!

Aceea ce poate explica și scuză pe oarecare punct neștiința noastră despre starea Românilor din Statul-Ungar și aiurea este și lipsa aproape completă de o lucrare de felul aceleia ce ne prezentă dl Ioan Russu Șirianu.

Lucrarea este împărțită în XI capitole și a-nume:

- I. Numărul Românilor din Statul-Ungar.
- II. Sporul Românilor între anii 1890 și 1900.
- III. Maghiarizarea în Ungaria și în Ardeal.
- IV. Cuceriri și pierderi în fiecare comitat.
- V. Amestecul Românilor cu celelalte naționalități.
- VI. Repartizarea și mărirea satelor românești în comparațiune cu ale celorlalte naționalități.
- VII. Viața de familie între Români.
- VIII. Contingentul militar.
- IX. Starea culturală, așezămintele și societățile de cultură.
- XI. Emigrarea.

În lucrarea sa autorul a adunat la un loc toate științele statistice oficiale privitoare la români; a cules informațiuni prețioase din rapoartele oficiale ale eparhiilor române, din rapoartele societăților de agricultură.

Într'un volum de 330 de pagini dl Russu Șirianu a făcut să se oglindesc starea statistică a Românilor din Statul-Ungar dela 1900; este un inventar statistic social al stării Românilor la începutul veacului XX.

Românii din Statul ungar în număr de 2.799.479 formează 14,5% din populațiunea întregă a regatului, care este repărțită cum urmează între naționalitățile conlocuitoare:

Unguri	8.749.301 (1)
Români	2.799.479
Germani	2.135.181
Slovaci	2.019.641
Croați	1.678.569
Sârbi	1.052.160
Ruteni	429.447
Diverși	397.71

Dacă se consideră numai Ungaria propriu zisă (cu Ardealul), adică fără Croația, Fiume, Români au format la 1900 oim populațiunea întregă a regatului 16,7%.

În cuprinsul lucrării, populațiunea este indicată după comitate și după comune, așa că se va putea urmări pe viitor dezvoltarea sau darea înapoi a populațiunii române în fiecare comună, în comparațiune cu celelalte naționalități.

Se află 9 comitate în Ardeal, la care românii sunt în majoritate; acestea sunt:

(1) După indicațiunea autorului, din aceștia 350 sunt Evrei.

1. Alba-de-jos	78.8%
2. Bistrița-Năsăud	69.2%
3. Cojocna	68.6%
4. Făgăraș	90.2%
5. Hunedoara	84.7%
6. Sibiu	66.0%
7. Soinoc-Dobâca	76.3%
8. Târnava-Mică	50.8%
9. Turda-Arieș	72.6%

iar în Ungaria, Românii sunt în majoritate în comitatele:

Arad	65.0%
Caras-Severin	74.2%
Sălajiu	60.6%

Interesantă ar fi ca într-o nouă edițiune autorul să poată înfățișa starea populației române în comparațiune cu celelalte naționalități, la diferite epoce, și cât mai îndepărtate se va putea.

În materie de populațiune negreșit că numărul însemnează mult; însă aceea ce interesează de aproape este mișcarea populației, sporul sau împuținarea numărului.

După arătările autorului s'au sporit Românii în mod simțitor, astfel că procentul s'a schimbat favorabil față de celelalte neamuri în mai multe comitate.

Întreg teritoriul Statului ungar Românii s'au înmulțit în zece ani cu 210.413 suflete. Sporul este de 8.12%, mijlocie destul de favorabilă, și cea mai favorabilă după a Ungurilor propriu zisi. În devăr Ungurii s'au înmulțit cu 18.8% Românii cu 8.12, Germanii cu 7.3%, iar Slovaci cu 6.7%.

În regatul Ungariei Românii sunt nu numai cei mai numeroși după Unguri, dar și acei cari se înmulțesc mai mulți.

Întru cât privește Ardealul la 1890, Românii formau 56.7% din întreaga populațiune, adică peste jumătate. Acest procent a scăzut la 56.5% la 1900. Această scădere se datorește înmulțirii elementului unguresc.

Dacă procentul sporirii Românilor nu este tot atât de favorabil ca acela al Ungurilor, cauzele sunt felurite. Ne măhneste că între acele cauze autorul face să figureze și deprinderea cu totul condamnată de a nu avea copii mulți, necunoscută Românilor, și pe cari cei de astăzi au imitat-o dela străinii cu cari sunt în contact.

Norocire că păcatul acela contra neamului este mărginit la oarecari localități.

O altă cauză ce este foarte gravă și amenințătoare, care împiedică sporirea populației române, este alcoolismul. Se pare, după afirmarea autorului, că în Banat și peste tot în satele românești din Ungaria se consumă mai mult spirit.

Lipsa de îngrijire medicală și de măsuri igienice face ca mortalitatea să bătute mai cu printru copilașii mai mici de cinci ani.

Autorul cu mare dreptate face un călduros apel către preoții și învățătorii și conducătorii ai poporului, să întrebuințeze toate mijloacele ce le stau la îndemână pentru a înlătura sau micșora cauzele cari contribuiesc la scăderea populației.

Se înmulțesc Românii, și vin în rândul al doilea după Unguri; din nenorocire în decese stau înaintea tuturor și aceasta este o dovadă pipăită, că este ceva bolnav în modul de traiu al Românilor.

A trecut un pătrar de secol, de când s'a promulgat în Ungaria legea, prin care se introduce în mod obligator limba ungurească în toate școlile naționalităților conlocuitoare în Regatul ungar. Scopul legii ar fi, ca treptat, pe nesimțite, să se pună în aplicare maghiarizarea, adică conopirea treptată a celorlalte naționalități, în naționalitatea maghiară.

Se plâng naționalitățile, că prin diferite legi, date pentru a se atinge acest scop, s'ar fi nesocotit legea asupra naționalităților; că autonomia școlară și bisericească au fost atinse în dispozițiunile lor fundamentale.

Spre a se atinge scopul s'au înființat de cincisprezece ani așa numitele Kisdedovo-uri, în în cari se duc copii dela trei ani ca să învețe limba maghiară.

Pe aceste aziluri se pune mare temei pentru propășirea maghiarizării. De aceea dela anul 1891, le când s'a promulgat legea Kisdedovurilor, s'a înființat pentru naționalități de patru ori mai multe aziluri de copii, de cât pentru Unguri.

Se pare însă, că dacă acesta a fost scopul înființării azilelor de copii, el n'ar fi fost atins,

deoarece după zece ani de aplicare, rezultatul ar fi, că din nemaghiari au știut ungurește 36.9% în Ungaria și 2.1% în Croația. Cu alte cuvinte un spor de 3.1% în Ungaria în zece ani și de 0.6% în Croația.

Chestiunea aceasta a maghiarizării fiind de mare importanță pentru naționalitățile din Ungaria, este firesc ca autorul cărții de față să-și fi pus întrebarea: dacă acești din urmă ani, de când politica de maghiarizare se face mai cu stăruință, Românii din Regatul ungar au dat îndărăt sau merg înainte în mijlocul celorlalte neamuri, cari trăiesc; și în special față de Unguri?

Nu voiu intra în amănuntele date de autor și cari, în treacă fie zis, ar fi putut fi înfățișate în mod mai regulat, mai sistematic. Faptul este, că Românii au pierdut și ei teren în multe localități; de aiia parte au dat o dovadă de rezistență, care a atins admirația unor scriitori unguri de valoare. Pe Unguri i-a îngrijit și-i îngrijește ușurința, cu care comune întregi maghiare, s'au transformat cu timpul în comune românești.

Din această grea încercare, la care a fost și este supusă naționalitatea română, Românii cu toate piedecile, tot ei au eșit învingători; tot ei au dovedit, că o naționalitate atât de vechie, care a ținut piept celor mai grele condițiuni de viață, ce se pot închipui, o asemenea naționalitate nu se poate desființa și aceasta mai cu osebite în vremurile de astăzi.

Autorul crede, că puterea de rezistență față de maghiarizare ar fi între altele, că în Ardeal Românii locuiesc compact, mai compact, de cât toate celelalte naționalități, iar în Ungaria partea cea mare a Românilor populează teritoriul, care este presărat numai cu sate române, sau cu sate, unde numărul Românilor este covârșitor.

În Ardeal din cincisprezece comitate, Românii sunt în majoritate și stau compact în zece comitate. Sparte sunt numai comitatele dela răsărit.

În Ungaria în trei comitate Românii au majoritate de 60% până la 74.2% și minorități importante între 24.2% și 44.2%.

Așa dară populațiunea română este în destul de compactă și de bine așezată, pentru a se avea credința nestramutată în trăinicia neamului.

Un cuvânt asupra repărțirii sau așezării populației românești:

Pe o suprafață de 11,450,347 jugăre catastrale se află repărțite cele 2,981 de comune locuite de români. Populațiunea acestor comune se urcă la 1,680,161 suflete; iar restul Românilor locuiesc în cele șase orașe mari române, în orașele maghiare, germane, precum și în satele cu populațiune mixtă.

Majoritatea populației române locuiește în satele mici. Acestei împrejurări: comune mici românești, dătoresc sume de neajunsuri atât culturale, cât și sociale și administrative. Autorul însă observă, că micșorarea satelor are avantajul de a întârzi și chiar de a împiedeca maghiarizarea; și spre a dovedi aceasta, arată cu exemple cum odinioară în majoritate orașe românești ori germane s'au populat de Unguri, așa că astăzi sunt curate cetăți ungurești. Între orașe, în cari maghiarismul a făcut progrese însemnate citează Aradul și Timișoara. În aceste două orașe, nu cu mult timp înainte, Ungurii erau în minoritate pronunțată, iar azi sunt în majoritate.

Dela modul cum este întieasă și trăită viața de familie atârână înaintarea, întărirea și mărirea unui popor, sau retrogradarea, slăbirea și micșorarea lui.

Autorul nostru ne spune că pavăza neamului românesc este dragostea pentru vatra strămoșească; că în toată monarhia nu este al doilea popor care să țină mai mult la familie și satul său, cum ține Românul.

Pentru Români este cea mai grea suferință, când sunt nevoiți să plece din locul lor. De aceea pe când Ungurii din câmpiile cele mai roditoare ale Ungariei emigrează cu sutele de mii, Românii se mulțumesc a trăi o viață de multe ori năcăjită în satele lor sărace.

Această aplecare a Românilor de a se lipi cu greu de vatra părintească are oarecari neajunsuri; însă a fost și este folositoare și întârtoare pentru conservarea națională. Mai toți bărbații cultivați, cu cari am avut oilej de a vorbi despre această chestiune, au recunoscut că în mare parte păstrarea naționalității se datorește acestei alipiri a Românilor de locurile nașterii lor, de vatra familiei lor.

Se pare că și în liniștile și bine alcătuitele familii române, divorțul a făcut oare care progres în raport cu trecutul.

Divorțul poate deveni disolvantul familiei, când se abuzează de dânsul. Preoții și învățătorii sunt mai în măsură decât ori cari alții ca să arate poporației pericolele de tot felul ale divorțului.

Familia română este aplicată mai cu samă la cultura pământului. Pentru multe cuvinte industria străbate cu greu între Români. Străinii se ocupă mai mult cu comerțul și industria. Este o chestiune care merită toată atențiunea bunilor Români, de oare-ce ori cât ar fi de folositoare și pot zice moralizatoare agricultura, totuș pe vremurile în cari trăim, nu mai poate un popor să rămână în afară de mișcarea industrială.

Este îngrijat, și cu drept cuvânt, autorul nostru despre sporirea nașterilor nelegiuite și a căsătoriilor civile, în afară de biserică. Nu mai puțin îngrijitor este și progresul ce a făcut concubinajul, traiul în afară de căsătoria religioasă și civilă.

E dureros de a constată că o familie atât de solid întemeiată, ca familia română, să înceapă a fi amenințată de vițuri cari pustiesc și distrug societățile în cari se încuibază.

Starea culturală a Românilor este și dânsa îngrijitoare. În Ungaria știu care dintr'o mie de Români greco-ortodoxi 208, iar dintre cei greco-catolici numai 132.

Starea de inferioritate a Românilor este și mai învederată comparată cu aceea a altor naționalități din Ungaria.

Știu carte dintr'o mie de

Germani	629
Unguri	537
Slovaci	527
Croați	477
Sârbi	319
Români	144
Ruteni	131

Iar după loc, Românii din Ardeal stau mai prejos cu știința de carte decât cei din Ungaria, nu de dintre 1,000 Români știu carte 153, în Ardeal știu numai 137.

Sunt multe cauzele cărora Românii dătoresc starea lor de inferioritate; ei pe pământul lor au avut să lupte înainte de toate pentru a-și salva ființa și apoi s'au gândit la carte și alte îmbunătățiri sociale.

De altfel întreg Statul ungar nu este prea ridicat în cultură; mai bine de jumătate din Populațiunea Regatului (520 dintr'o mie) este neștiutoare de carte.

Și cu toate acestea Românii, dintre toate naționalitățile au jertfit și jertfesc mai mult pentru școală.

Urmând să deie cuprinsul și a celorlalte capitole, dl Aurelian sfârșește laudând cartea și recomandând ca Academia să o premieze.

Pentru că din carte nu s'a trimis una și la procuratura din Oradia-Mare, judecătoria din Arad a osândit pe dl Russu la 400 coroane amendă. De asemeni i-s'a făcut proces pentru «ațătare» împotriva Ungurilor, și Luni dl Russu va trebui să stea înaintea senatului de punere sub acuza a tribunalului din Oradia. *Lucru ce nu s'a mai petrecut cu nimeni pentru carte scrisă și tipărită în străinătate.*

E prigonită deci nu numai cartea, care a fost oprită să treacă din România la noi, ci e prigonit mai presus de toate dl Russu. Fiindcă a scris o carte care va să lumineze deplină asupra stării Românilor, arătând și numărul lor, și virtuțile și slăbiciunile lor, dl Russu e invinuit că a «ațătat» împotriva Ungurilor.

Un general dăscălind pe Kossuth.

La anul nou, într'o vorbire ce a ținut, Kossuth a vorbit împotriva împărăției, zicând că Ungurii nu pot avea altă țintă de cât să se întărească pe dânșii.

Cuvintelor lui nesocotite răspunde acum în «N. Freie Presse» din Viena, un general, care între altele scrie :

Spun Ungurii : nu vrem să fim mare putere, ci să ne lase să luptăm pentru mărirea neamului nostru. Asta ar mai merge, dacă Ungaria n'ar avea vecini, și anume vecini tineri și plini de putere cari vor să-și lărgească cercul de putere pe socoteala Ungariei. Legătura economică încheiată acum de curând între Bulgaria și Sârbia ar putea să deschidă multora ochii. Acesta-i întâiul pas pentru strâmtoarea Ungariei. În vremurile d'acum numai acele țări pot înflori, cari și cu puterea pot să-și apere interesele economice. Răsboaiele mai nouă aproape toate, până la unul, s'au făcut în semnul intereselor economice (de îmbogățire).

În Ungaria așa se crede că Ungurii și singuri ar putea să țină piept cu Bulgaria și Sârbia. Oare așa să fie?

Să ne dăm seama o clipă și să facem o asemănare între puteri, căci aici puterea armată decide, nu însuflețirea națională, care-i vorbă goală. Sârbia și Bulgaria împreună pot să pună în stare de luptă 400.000 ostași. Ungaria — având în vedere regimentele ce se recrutează aici, căci corpul de armată 13 din Croația din anume cuvinte nu se poate socoti unguresc — nu poate pune în stare de luptă mai mult de cât 360.000 soldați. La strâmtoare poate, că ar fi destul și atâta. Trebuie să luăm în socoteală însă încă un fapt însemnat. Regele de acum al României, este prieten bun al regelui nostru și e de crezut, că va face totul pentru ca noi să nu rămânem descoperiți și să nu fim surprinși.

Nu trebuie să uităm însă, că trei milioane de frați ai celor din România sunt apăsați în Ungaria, astfel dar numai atâta vreme, suntem în

siguranță câtă vreme trăiește regele Carol. Dacă România se alătură țarilor din Balcani (Serbiei și Bulgariei), atunci Ungaria va sta în fața unei oștiri de 700.000 oameni, așadar tocmai de două ori atâta cât are dânsa.

Dupăce arată apoi asupra primejdiei ce s'ar naște între Unguri când s'ar întovărăși între ele celelalte neamuri, dupăce arată puțința ca Ardealul și Banatul să se rupă de Țara Ungurească, — generalul întreabă : Pe cine s'ar putea răzâma dar Ungurii ? Pe Austria ? Dar cine știe ce ar ajunge și Austria desfăcându-se de Ungaria ? Și apoi nu prea e de crezut ca Austria să ajute pe Unguri cari atâta o hulesc !

E întrebarea numai : va înțelege oare Kossuth Ferencz și cei d'o gândire cu el ?

Dela sate.

Serată. — Examen.

La 3 Ianuarie n. a. c. d-șoara Ersilia Cădar, învățătoare subs. la școala de fete, a dat cu fetele serată, la care a participat d-nii inv. Ioan Ardelean, E. Moldovan, E. Hedeșan și d-șoara inv. Elena Roja, Constantin Bodrojan cu doamna, prima inv. la aceasta școală, președintele com. par. A. F. și mai mulți țărani și țărance, dintre cari mulți părinți de a fetelor.

Serata s'a început cu o rugăciune și s'a continuat cu celelalte studii, dând fetițele răspunsuri foarte bune, spre mulțămirea celor prezenți. După aceea au ieșit mai multe fete la tablă, la socolă.

După toate aceste mai multe fete au declamat poesii alese și însuflețitoare, apoi cu toate au executat mai multe cântări naționale, între cari și imnul nostru național. Atât declamările cât și cântările au fost interpretate și executate cu precizie și corectitate foarte laudabilă. Serata s'a încheiat cu o cântare bisericească.

Întreg rezultatul seratei este o dovadă eclatantă, că d-șoara inv. Cădăriu, care abea de patru luni conduce această școală, s'a ni-

suit cu îndoit zel spre a-și împlini cu acuratețe și scumpătate datoria.

Di învățător pens., numit cu drept cuvânt : «nestorul corpului didactic din loc (care e compus din 10 membri) I. Ardelean ca bărbat de școală, în cuvinte calde și foarte emoționat, în numele celor prezenți mulțămeste stimatei d-șoare inv. pentru râvna și destoinicia, ce a dovedit pe terenul învățământului în scurtul timp, enumerând toate studiile ce d-șoara le-a propus cu atât spor și succes. Laudă vrednicia fetițelor, cari și-au dat toată truda să-și însușească științele ce li-s'a propus, îndemnându-le să pășească cu toată încrederea pe calea indicată de această școală, care a avut fericirea să aibă dela începutul existenței sale de conducătoare pe cele mai vrednice, inspirate de nobile simțăminte naționale și talentate învățătoare, ca d-na Emilia Ciorogariu, d-na Maria Crișan ear' de prezent d-șoara Ersilia Cădar.

Scopul pronunțat al acestei școale — zice dl Ardelean — a fost dela întemeierea sa și se menține și acum : să sădească în inimile fragede ale fetițelor iubirea de legea strămoșească, de neamul românesc și de patrie, să fie econoame bune, și mai presus de toate luminându-și mintea să fie pătrunse de sfântul precept al moralei. Gratulând d-șoarei inv. pentru succesul obținut astăzi cu fetițele, îi urează fericire și puteri să poată continua și progresa tot mai mult pe cale croită de înaintașele d-sale ; către deviza acestei școale, care poate servi de model.

Se știe însă, că faptele nobile sunt dușmănite de către cei nemernici. Un ticălos a decopiat întreg programul seratei din chestie și la prezentat protopretorelui Senk în credința, că deoarece acel program conține și imnul nostru național «Deșteaptă-te Române» se va produce Dumnezeu știe ce caz mare. Dl Senk însă știe, că a se cânta «Deșteaptă-te Române» nu e oprit de lege, și din cât știm până acum, d-sa și-a exprimat numai indignațiunea față de acel mizerabil, care nu se sfiește a se înjosi la cel mai greșos rol de șpion față de interesele neamului său.

Cloșca.

Brunner Béla

prăvălie de specialități pentru doamne și domni

ARAD

Szabadság-tér nr. 20

(Colțul străzii Forray. palatul Contelui Nádasdy)

Recomandă magazinul său bogat asortat, unde se găsesc întotdeauna cele mai noi articole de modă și de sezon.

Mare asortiment de obiecte de lux, cu preț redus.

Mare asortiment de parfumerii franceze și engleze.

Magazinul principal al fabricii de mănuși Hauerli I & Comp.

Prețuri eftine.

Serviciu prompt.

Comandele din provincă se execută fără cea mai mică amânare.

Koszilkov József

prăvălie de bluze și haine femeiești

Arad, Piața Andrassy 20.

(Gr. Nádasdy-palota)

Am onoare a aduce la cunoștința marelui public că mi-am mărit prăvălia mea și am adus un atare personaj de servit cu care pot satisface cele mai mari dorinți ale publicului.

Primesc spre efectuare toalete franceze și engleze, paltoane, pentru care am specialiști, toalete de bal, etc. etc.

Costume și blouse în formele cele mai precise, pe lângă prețuri moderate. Comandele din provincie le efectuează prompt. Spre probă primesc ori-ce comandă, asigurând deplina exactitate.

Mare târg de Crăciun

Șurțe de batist
25 cr.

Șurțe colorate de
creton și cloth
50 cr.

Șurțe albe pentru
bucătărese
75 cr.

Bluse negre colorate
1.50 cr.

Bluse de tenis
90 cr.

Cele mai frumoase
cătrinte de plimbare
2.50 cr.

Negligeuri (empir)
3.50 cr.

Flanel dedesupt
90 cr.

Haine pentru băieți
80 cr.

Cătrinte de băieți
40 cr.

Cele mai potrivite cadouri pentru Crăciun!

Winternitz Jenő

Magazin de haine croite pentru femei și copii

ARAD, Piața Szabadság No. 3.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în
Arad, — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1.
o fabrică de **mașini agronomice**
sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunând de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o **Austrungaria, Germania și America** o o
mă aflu în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
o—o—o **țurile cele mai avantajoase** o—o—o

In special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, sfărâ-
mătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi,
pluguri (Șeitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de piv-
nițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țiglarii miel și mari, după
cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele
mașinăriiilor sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de
abor și treerătoare, motoare de benzin, petolen, spirit sau gaz,
garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de ma-
terialul cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de re-
paraturi de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit
o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o

Asigurări contra focului: case,
bucate, mobile, vestminte, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE A-
SIGURARE MUTUALĂ SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primese oferte pentru asigurări din comitatele:
Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș
și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai
favorabile condițiuni:

1. In ramul vieții: capitale cu termen flos, rente,
zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori,
pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din
urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua
morții întemplate;

2. In ramul focului: clădiri de tot felul, mobile,
mărfuri, produse de câmp ș. a.;

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine,
reovisite ș. a. prin spargere;

4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucuruz,
ovăs, viță (vinea), plante industriale: cânepă, in, himeț,
nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la
agenturele noastre locale și ceruiale mai în fie-
care comună și direct prin

Agentura
principală „TRANSSYLVANIA“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 399.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul,
grâul, secăra, ovăzul și toată economia!

Serviciul prompt și conștiencios!

Unde se adună Românii?

La hotel „Palatin“

care e aranjat din nou în modul cel mai modern,
cu odăi curate, foarte elegante și foarte estine.

Unde e locul de întâlnire al
intelligenței române în deosebi?

In restaurantul hotelului
„Palatin“ al lui Ignatie Pașca.

Unde poți căpăta bere veri-
tabilă de — Schwechat?

In restaurantul „Palatin“
al lui Ignatie Pașca.

Unde poți afla, în Arad, cele
mai bune vinuri și beuturi?

In restaurantul o o o o o
o o o o „La Palatin“ și

Unde poți căpăta, în Arad,
cele mai bine gătite mâncări?

Tot la „Palatin“, la restau-
rantul lui Ignatie Pașca!

Și tot acolo, în fie-care Sâmbătă, se capătă
cîrnați proaspeți și carne de porc. Abonamente
se fac cu prețuri din cele mai convenabile.

Serviciul prompt și conștiencios!

